

Vastuutoimielin:	75	HYVINVOINTILAUTAKUNTA
Vastuuviranhaltija:		Kirjastojohtaja

Sitovuustaso:	225	Kirjastopalvelut
----------------------	------------	-------------------------

PERUSTEHTÄVÄ JA PALVELUJATUS

Kirjasto on peruspalvelu sekä osa hyvinvointi-, oppimis- ja kulttuuripalveluja. Kirjasto tarjoaa pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa ja tukee tiedon hankintaa, monipuolista lukutaitoa sekä lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjaston tulee olla kaikkien saavutettavissa. Maksuttomat kirjasto- ja tietopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä, tukevat elinikäistä oppimista, edistävät kansalais- ja digitaitoja, tuottavat elämyksiä sekä lisäävät hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja monikulttuurisuutta.

Ylivieskan kirjaston palveluverkon muodostavat pääkirjasto, kirjastoauto, hakeutuva toiminta (siirtokokoelmat ja kirjat kotiin -palvelu) sekä verkkopalvelut. Kirjasto toimii tiiviissä yhteistyössä muiden kirjastojen, kaupungin toimialojen ja yhteisöjen kanssa. Ylivieskan kirjastopalvelut kuuluu 14 kunnan Joki-kirjastokimppaan. Visiona kimpalla on, että kirjasto on kehittyvä sivistys- ja hyvinvointipalvelu, joka on aktiivinen osa ihmisen elämänkaarta.

Riittävä ammattitaitoinen henkilöstö sekä toimivat ja turvalliset tilat mahdollistavat asiakkaiden tarvitsemat kirjastopalvelut sekä niiden kehittämisen.

KATSAUS VUODEN 2024 TOIMINTAAN

Kirjastopalveluita tarjottiin pääkirjastossa normaalein aukioloajoin. Kirjaston tiloja tarjottiin oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan vanhan kirjastorakennuksen ehdoilla. Kirjastopalvelut tekivät vuonna 2024 sekä kävijämäärältään että lainaluvuiltaan mitattuna kaikkien aikojen tuloksen.

Pääkirjastossa kirjastokorttia käytti 5 707 asiakasta ja fyysisiä käyntejä oli 93 235, nousua edellisvuoteen 2,98 %. Lainamäärä pääkirjastossa oli 237 408 lainaa, nousua edellisvuoteen 5,70 %.

Kirjastoauto Tarinatoukka palveli aikataulun mukaisesti 60 pysäkillä. Kirjastoautossa kirjastokorttia käytti 1 546 asiakasta ja fyysisiä käyntejä oli 28 246, käyntimäärässä nousua edellisvuoteen oli 7.97 %. Kirjastopalveluiden lainoista neljännes, 75 666 lainaa, tehtiin kirjastoautosta. Lainamäärä nousi edellisvuoteen verrattuna 500 lainalla. Kirjastoautotoiminnan juhluvuotta vietettiin vuonna 2024. Tarinatoukan 20 vuotista taivalta juhlittiin osallistumalla erilaisiin tapahtumiin alkukesän Sun Pampas -viikon yhteydessä ja 1.10. kirjastoautotoiminta Ylivieskassa täytti 50 vuotta. Tapahtumaa juhlistettiin juhlanäyttelyllä ja tapahtumalla Erkki Pokin aukiolla. Kirjastoauto oli kaksissa presidentin vaaleissa sekä EU-vaaleissa yhteensä 12 päivää ennakoäänestysbussina. Ääniä bussissa annettiin kaikkiaan 1 852 kappaletta.

Alakoululaisten kirjastokerhot (1 kevätlukukaudella ja 2 syyslukukaudella) kokoontuivat kerran viikossa. Kirjastossa järjestettiin viikoittain yleisiä satutunteja sekä kuukausittain perhepäivähoitajien ryhmille suunnattuja satutunteja. Lisäksi kirjallisuuspiiri kokoontui kerran kuukaudessa. Kesäaikana kyseiset toiminnot olivat tauolla. Toistuvien tapahtumien lisäksi kirjastossa järjestetään yksittäisiä tapahtumia, kuten kirjavinkkauksia sekä kirjailija- ja musiikkivierailijoita.

Kaikkiaan kirjastossa oli noin 120 tapahtumaa, joihin osallistui noin 2 500 henkilöä. Tapahtumien lisäksi kirjastossa järjestettiin alakoululuokille kirjavinkkausta sekä eri ikäryhmille tiedonhaun- ja kirjastokäytön opetusta.

Kirjasto on aktiivinen sosiaalisen median kanavilla, jonne tuotetaan runsaasti muun muassa kirjavinkkivideoita ja ajan-kohtaisten teemojen ympärille rakennuttuja kokonaisuuksia. Kirjastolla on käytössään Instagram, Facebook, YouTube, Snapchat ja TikTok. Videoita katseltiin vuoden aikana yli 200 000 kertaa.

Kirjastopalveluiden strategisena tavoitteena oli 13–18-vuotiaiden lainamäärän kasvattaminen 10 % vuoteen 2023 verrattuna. Tavoite saavutettiin 20 % kasvulla.

TUNNUSLUVUT	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Lainat / asukas Pohjois-Pohjanmaa 17,24 (2023)	18,43	19,6	19,6	20,37
Käyntiä / asukas Pohjois-Pohjanmaan 7,90 (2023)	6,61	7,16	7,2	7,9
E-aineiston lainaus / asukas	1,76	2,11	2,2	2,29
Kirjastopalveluiden nettomenot € / asukas Pohjois-Pohjanmaa 59,41 (2023)	55,32	56,87	57,25	56,86
Henkilöstö	9,5	9,5	9,5	9,5

TALOUS